

SPRIEDUMS Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2019.gada 7.maijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis M.Markovs,

pedaloties pieteicējas nodibinājuma "Latvijas Dabas fonds" pārstāvim /pers. B/, atbildētājas pusē pieaicinātās iestādes Latvijas meža dienesta pārstāvjiem Andrim Ziemelim un Inetei Poči un trešās personas /pers. E/ pārstāvei /pers. F/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc nodibinājuma "Latvijas Dabas fonds" pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiku noteikts mikroliegums 6,68 ha platībā un buferzona 29,84 ha platībā mazā ērgļa ligzdošanas vietas aizsardzībai nekustamā īpašuma /adrese A/ ar tādiem nosacījumiem, kas bija paredzēti Valsts meža dienesta Ziemeļvidzemes virsmežniecības 2018.gada 22.marta lēmumā Nr.VM10.7-4/153.

Aprakstošā daļa

Valsts meža dienesta Ziemeļvidzemes virsmežniecība saņēma nodibinājuma "Latvijas dabas fonds" (turpmāk – pieteicēja) ierosinājumu veidot mikroliegumu nekustamajā īpašumā /adrese A/ un sugu un biotopu aizsardzības jomas sertificēta eksperta /pers. B/ atzinumu, kurā rosināts veidot mikroliegumu mazajam ērglim zemes vienībā ar /kadastra apzīmējums/ 6,6 ha platībā ar 29,48 ha lielu buferzonu.

Valsts meža dienesta Ziemeļvidzemes virsmežniecība 2018.gada 22.martā pieņēma lēmumu Nr.VM10.7-4/153, ar kuru noteica izveidot mikroliegumu Nr.20011013-86074 īpaši aizsargājamai putnu sugai mazais ērglis 6,68 ha platībā ar 29,84 ha lielu buferzonu nekustamajā īpašumā /adrese A/(turpmāk – sākotnējais lēmums).

Nepiekrītot sākotnējam lēmumam, nekustamā īpašuma/adrese A/īpašniece /pers. E/ (turpmāk – trešā persona) to apstrīdēja Valsts meža dienesta ģenerāldirektoram.

Valsts meža dienesta ģenerāldirektors 2018.gada 21.maijā pieņēma lēmumu Nr.VMD1-20/568, ar kuru nolēma sākotnējo lēmumu atcelt (turpmāk – Lēmums). Lēmums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[1.1] Mazajam ērglim jāpiemēro īpaši dzīvotņu aizsardzības pasākumi. Taču globālā mērogā mazajam ērglim ir uzskatāma stabila populācijas tendence. Mazajam ērglim ir noteikts zems aizsardzības risks jeb sugai apdraudējums ilgākā laika posmā nedraud. Arī Latvijas mērogā ir noteikta stabila populācijas dinamika.

[1.2] Mazajam ērglim izveidoti 264 mikroliegumi ar kopējo ģeotelpisko platību 4 200 ha, privātajās meža zemēs nosakot 722 ha. Kopumā mikroliegumi ir noteikti 41 000 ha meža platības un mikroliegumos ir aizliegta mežsaimnieciskā darbība. Latvijas Republikas teritorijā 6,7 % no kopējās inventarizētās meža platības un 3,2% no kopējās teritorijas pastāv kāds no stingrā mežsaimnieciskās darbības aprobežojuma veidiem.

[1.3] Saimnieciskajām darbībām teorētiski ir uzskatāma negatīva ietekme uz mazā ērgļa reproduktīvajām sekmēm, taču to nevarētu vērtēt kā absolūti kritisku. Turklāt mežainākos meža masīvos ir mazāks mazo ērgļu ligzdošanas blīvums un ligzdošanas blīvuma limitējošais faktors nav ligzdošanas vietu pieejamība, bet gan barība, kas ir saistīta ar nepieciešamo ainavas struktūru un biotopu pieejamību. Valsts meža dienests meža īpašniekiem rekomendē saglabāt koku rindu vismaz 20 metru attālumā no ligzdas koka, turklāt mežsaimniecisko darbību veicot ārpus putna ligzdošanas perioda.

[1.4] Meža īpašniekiem ir izveidojusies negatīva attieksme pret mikroliegumu veidošanu un pret esošo kompensāciju mehānismu.

[1.5] Veicot sociāli ekoloģiskās sistēmas analīzi, ievērojot samērīguma principu, secināms, ka atbilstoši normatīvajiem aktiem, sugas ekoloģijai un stāvoklim, bioloģiskās daudzveidības ilglaicīgai saglabāšanai, sabiedrības un īpašnieku interesēm mikrolieguma veidošana īpašumā /adrese A/ nav lietderīga. Taču Valsts meža dienests atzīst, ka ligzdu, kas atrodas īpašumā /adrese A/ jāsaglabā, ap to jāsaglabā arī koku rindu un pamežu.

[2] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicēja ar pieteikumu vērsās Administratīvajā rajona tiesā. Pieteikums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[2.1] Latvijas Republika ir uzņēmusies saistības nodrošināt mazā ērgļa aizsardzību. Sarakstā, kurā ir uzskaitītas putnu sugas, kurām izveidojami mikroliegumi, ir iekļauts mazais ērglis, ar nosacījumu, ka mikroliegums veidojams ligzdošanas vietā 5-30 ha platībā. Tādējādi likumdevējs nešaubīgi ir atzinis mazo ērgli par īpaši aizsargājamu putnu sugu, kā arī noteicis konkrētu mehānismu minētās sugas aizsardzībai. Līdz ar to Valsts meža dienestam nav pamata apšaubīt mazā ērgļa aizsardzības nepieciešamību un mikrolieguma mehānisma atbilstību sugas aizsardzībai.

[2.2] Mazais ērglis ir iekļauts īpaši aizsargājamo sugu sarakstā. Kaut arī sugas skaita dinamika Latvijā ilgtermiņa periodā ir vērtējama kā stabila, 2003.-2011.gadu periodā tika konstatēta skaita samazināšanās. Ir atzīmējama arī ligzdošanas sekmju samazināšanās visos pētījumu parauglaukumos 2014.-2017.gadu periodā. Ņemot vērā skaita samazināšanos nesenā pagātnē, ligzdošanas sekmju samazināšanos pēdējos gados, kā arī ligzdošanas un barošanās biotopu apsaimniekošanas intensifikāciju, suga ir uzskatāma par potenciāli apdraudētu un līdz ar to tās dzīvotņu aizsardzības pasākumi ir aktuāli. Ir uzsverama Latvijas kā sugas populācijas kodolteritorijas ievērojamā nozīme mazo ērgļu populācijas globālā saglabāšanā.

[2.3] Sugas ligzdošanas atradņu aizsardzības nodrošināšanai privātos mežos ir kritiski svarīga nozīme. Lēmumā sniegtais ieteikums saglabāt koku rindu 20 metru attālumā no ligzdas un veikt saimniecisko darbību laikā ārpus ligzdošanas sezonas, faktiski nozīmē dot atļauju ligzdošanas vietas

iznīcināšanai, jo mazajam ērglim nav raksturīga ligzdošana cirmās atstātos kokos vai nelielās grupās. Saimnieciskās darbības ierobežošana ligzdu apkārtnē ir uzskatāma par vienīgo iespējamo variantu ligzdošanas atradņu saglabāšanā.

[2.4] Sākotnējā lēmumā norādīts, ka apmēram puse no īpašuma meža platības līdz šim nav bijusi intensīvi apsaimniekota un tādēļ nav iemesla uzskatīt, ka mikrolieguma izveidošana liegs saimniecībai attīstīties. Nav skaidrs, kādēļ Lēmumā šis apstāklis nav ņemts vērā. Jāvērš uzmanību, ka lielāks daļa no īpašuma meža zemes platības nav iekļauta mikroliegumā un tajā īpašnieci saglabājas tiesības veikt mežsaimniecisko darbību. Arī mikrolieguma buferzonā mežsaimnieciskā darbība ir atļauta, ievērojot miera periodu putnu ligzdošanas laikā.

[2.5] Konkrētajā gadījumā ir virkne apstākļu, kas nav ņemti vērā, vērtējot īpašuma tiesību ierobežojumus, piemēram, kompensācijas mehānisms. Kompensācijas saņemšanas iespēja ir veids, kā likumdevējs centies nodrošināt līdzsvaru starp sabiedrības vispārējām interesēm un indivīda pamattiesību aizsardzību. Tāpat nav ņemta vērā mikrolieguma platība. Sākotnējā lēmumā bija noteikts veidot mikroliegumu vien 6,68 ha platībā, lai gan mazajam ērglim ir veidojams mikroliegums ligzdošanas vietā 5-30 ha platībā. Proti, tika atrasts veids, kas radītu pēc iespējas mazākus saimnieciskās darbības ierobežojumus īpašnieci.

[2.6] Attiecībā uz meža īpašnieku nepatiku pret mikroliegumu veidošanu norādāms, ka šāds fakts nedrīkst būt par pamatu, lai neveidotu mikroliegumu. Ja katrā gadījumā, kad meža īpašnieks nevēlas saimnieciskās darbības ierobežojumus, iebildumu dēļ tādi netiktu noteikti, tad dabas aizsardzības sistēma nevarētu funkcionēt.

[2.7] Attiecībā uz zemes īpašnieces un citu meža īpašnieku negatīvo attieksmi pret mikroliegumu veidošanu norādāms, ka tiesības uz īpašumu nav absolūtas. Mikrolieguma noteikšana un īpašuma iekļaušana īpaši aizsargājamā dabas teritorijā ir īpašuma tiesību ierobežojums, kuram ir legītīms mērķis, proti, vides aizsardzība, kas ir sabiedrības interesēs. Valsts meža dienests Lēmumā samērīgumu faktiski nav vērtējis. Mikrolieguma un buferzonas izveidošana īpašumā neradītu nesamērīgu īpašnieces īpašuma tiesību ierobežojumu. Ierobežojums ir samērīgs, ņemot vērā sabiedrības vispārējās tiesības dzīvot labvēlīgā vidē.

[2.8] Mikrolieguma un buferzonas neveidošana mazā ērgļa aizsardzībai konkrētajā gadījumā nav pieļaujama.

[3] Administratīvajā rajona tiesā saņemts Valsts meža dienesta paskaidrojums, kurā iestāde pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem, papildus norādot turpmāk minēto.

[3.1] Valsts meža dienests neapšaubā mazā ērgļa aizsardzības nepieciešamību un mikrolieguma mehānisma atbilstību sugas aizsardzībai. Taču mikroliegumus meža zemēs var noteikt, izvērtējot mikroliegumu veidošanas lietderību un sociālekonomiskās intereses. Mikroliegumu veidošana nav vienīgais veids sugas aizsardzības stāvokļa nodrošināšanai.

[3.2] Mazajam ērglim globālā un lokālā Latvijas populācijā nav konstatēta negatīva indivīdu skaita dinamika, pasaules aizsargājamo sugu sarkanajā sarakstā mazais ērglis norādīts kā suga ar zemu aizsardzības risku jeb sugai apdraudējums ilgākā laika posmā nedraud.

[3.3] Prioritāri mikroliegumi ir veidojami valsts īpašumā esošās meža zemēs. Privātajās meža zemēs mikroliegumi mazajam ērglim ir nosakāmi gadījumos, kad īpašnieks neiebilst.

[3.4] Pieteicējas apgalvojumi nepamato to, kā mežsaimnieciskās darbības aizliegums uzlabos un nomāks citu faktoru ietekmi uz mazā ērgļa ligzdošanas sekmēm.

[3.5] Lēmumā ir izteikta pamatota rekomendācija jeb risinājums ligzdu apkārtnes apsaimniekošanai. Visas sekas, kas izriet no mikrolieguma neveidošanas, jāvērtē Dabas aizsardzības pārvaldei, tās kompetencē ir arī organizēt un veicināt sugu saglabāšanu, līdz ar to sabiedrības un īpašnieces informēšanu par labvēlīgu sugas stāvokļa saglabāšanu.

[3.6] Valsts meža dienests samērīguma principu ir vērtējis, secinot, ka privāttiesību aizskārums, veidojot vienu mikroliegumu vienam mazā ērgļa putnu pārim, nav attaisnojams.

[3.7] Īpašnieku attieksme pret mikroliegumu veidošanu netika ņemta par pamatu mikrolieguma neveidošanai, taču tā tika ņemta vērā, vērtējot īpašnieces un sabiedrības intereses.

[3.8] Atzinumā minētā informācija ir tikai daļējs faktu kopums, kuru ņem vērā administratīva akta izdošanas procesā par mikrolieguma veidošanu.

[4] Administratīvajā rajona tiesā saņemts trešās personas /pers. E/ paskaidrojums, kurā trešā persona pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Ar sākotnējo lēmumu tika aizskartas trešās personas tiesiskās intereses. Savukārt Lēmums ir pamatots, taisnīgs un samērīgs, tas pieņemts, ievērojot trešās personas tiesiskās intereses, kā arī Satversmes 105.pantā noteiktās tiesības uz īpašumu.

[4.2] Starpība, kas veidojas starp aizsargājamās teritorijās esošajās mazo ērgļu ligzdas sekmīgu ligzdošanu un teritorijās bez aizsargājamās teritorijas statusa, nav tik nozīmīga, lai tā varētu būt pamatā privātpersonas tiesību uz īpašumu ierobežojumam.

[4.3] Ir konstatēts fakts, ka nekustamajā īpašumā atrodas putna ligzda, taču nav konstatēta ligzdas piederība tieši mazajam ērglim. Atzinumā izdarītie secinājumi ir izdarīti vien uz vārbūtību un pieņēmumu pamata, bez jebkādiem noteikumiem un konkrētiem pierādījumiem. Trešā persona nekustamajā īpašumā nekad nav redzējusi mazo ērgli.

[4.4] Pieteicēja nonākusi pretrunā ar normatīvo regulējumu un atzinumā norādīto, ka mikroliegums jāveido platībā, kas atrodas apmēram 300 metru rādiusā ap zināmo ligzdu. Nav pamatota mikrolieguma buferzonai paredzētās teritorijas 29,84 ha platības nepieciešamība.

[4.5] Ierobežojumi radītu negatīvu ietekmi uz trešās personas saimniecisko darbību. Plānotā mikrolieguma teritorijā ir iekļauta mežaudze, kas būtiski nozīmīga trešās personas saimnieciskajai darbībai. Mežs ir nepieciešams pieteicējai piederošās zemnieku saimniecības saimnieciskās darbības nodrošināšanai. Ikgadējā kompensācija ir būtiski mazāka nekā ieguvumi, ko trešā persona varētu iegūt, meža teritoriju apsaimniekojot.

[4.6] Pieteicēja kā mikrolieguma izveides legītīmo mērķi norāda vides aizsardzību, kas ir sabiedrības interese. Taču pieteicēja nav ņēmusi vērā samērīgumu, proti, sabiedrības ieguvums nebūs tik būtisks un ievērojams attiecībā pret pieteicējas tiesību un tiesisko interešu ierobežojumiem.

[5] Tiesas sēdē pieteicēja pārstāvis pieteikumu uzturēja, pamatojoties uz tajā norādītajiem argumentiem. Papildus paskaidroja turpmāk minēto. Ministru kabineta noteikumi paredz, ka mazā ērgļa aizsardzībai jāveido mikroliegums. Valsts meža dienestam nav jāpārvērtē Ministru kabineta noteikumu normas. Mikrolieguma izveidošanas mērķis ir nodrošināt ne tikai konkrētās ligzdas aizsardzību, bet arī nodrošināt pārceļšanās vietas. Mikrolieguma teritorija eksperta atzinumā noteikta, tā, lai tiktu aizsargāta teritorija, kura piemērota mazā ērgļa ligzdošanai.

Valsts meža dienesta pārstāvji pieteikumu neatzina, pamatojoties uz Lēmumā norādītajiem argumentiem. Papildus paskaidroja turpmāk minēto. Sugu un biotopu aizsardzības likuma 8.panta otrā daļa paredz Valsts meža dienesta rīcības brīvību veidot vai neveidot mikroliegumu. Eksperta atzinums nesatur informāciju par populācijas stāvokli. Globālais mazā ērgļa populācijas stāvoklis ir stabils un labvēlīgs. Veidojot mikroliegumu, tiek nodarīti būtiski zaudējumi privātpersonai, bet nebūtisks ieguvums sugai.

Trešās personas pārstāve tiesas sēdē paskaidroja, ka pieteikumu uzskata par nepamatotu. Norādīja, ka mikrolieguma izveidošana ierobežo trešās personas tiesības uz īpašumu un ka eksperta atzinumam ir rekomendējošs raksturs.

Motīvu daļa

[6] Tiesa, noklausījies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un pārbaudījis lietas materiālus, atzīst, ka pieteikums ir pamatots un apmierināms.

[7] Saskaņā ar Sugu un biotopu aizsardzības likuma 8.panta otro daļu īpaši aizsargājamo sugu un biotopu labvēlīgas aizsardzības nodrošināšanai to dzīvotnēs var noteikt mikroliegumus atbilstoši mikroliegumu izveidošanas kārtībai.

Saskaņā ar Sugu un biotopu aizsardzības likuma 1.panta 3.punktu mikroliegums ir teritorija, ko nosaka, lai nodrošinātu īpaši aizsargājamas sugas vai biotopa aizsardzību ārpus īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, kā arī īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, ja kāda no funkcionālajām zonām to nenodrošina.

Mikroliegumu izveidošanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2012.gada 18.decembra noteikumi Nr.940 "Noteikumi par mikroliegumu izveidošanas un apsaimniekošanas kārtību, to aizsardzību, kā arī mikroliegumu un to buferzonu noteikšanu" (turpmāk – Noteikumi Nr.940).

Noteikumu Nr.940 4.punkts noteic, ka īpaši aizsargājamās putnu sugas, kuru aizsardzībai var izveidot mikroliegumus un tām paredzētās mikroliegumu platības, noteiktas šo noteikumu 2.pielikumā.

Noteikumu Nr.940 2.pielikuma 1.13.punkts noteic, ka mazā ērgļa ligzdošanas vietai nosakāms mikroliegums ligzdošanas vietā 5–30 hektāru platībā.

Noteikumu Nr.940 9.2.apakšpunkts noteic, ka Valsts meža dienests nosaka mikroliegumus meža zemēs ārpus likumos noteiktajiem dabas rezervātiem un nacionālajiem parkiem.

Noteikumu Nr.940 10.3.apakšpunktā ir noteikts, ka mikroliegumam, kas tiek noteikts atsevišķām īpaši aizsargājamām putnu sugām, tostarp mazajam ērglim, var noteikt buferzonu līdz 100 ha platībā (ieskaitot mikrolieguma teritoriju).

No minētajām tiesību normām secināms, ka mazā ērgļa ligzdošanas vietai var tikt noteikts mikroliegums un buferzona ar mērķi nodrošināt ligzdošanas vietas aizsardzību.

[8] Sugu un biotopu aizsardzības likuma 6.¹pants noteic, ka mikroliegumu izveidei nepieciešams sugu un biotopu aizsardzības jomā sertificēta eksperta atzinums.

Tomēr likuma 6.¹pants nav saprotams tādējādi, ka sertificēta eksperta ziņā būtu pieņemts lēmumu par mikrolieguma izveidi. Sertificēta eksperta atzinums ir nepieciešams, lai institūcijai, kuras kompetencē ir lēmuma pieņemšana, būtu uzticama, pilnīga un strukturēta informācija par vides apstākļiem, no kuriem izriet mikrolieguma izveides nepieciešamība.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.940 12.punktu priekšlikumu par mikrolieguma izveidošanu atbildīgajai institūcijai var iesniegt jebkura persona. Iesniegumam var pievienot eksperta sagatavotu informāciju par plānotā mikrolieguma teritoriju.

Saskaņā ar Noteikumu Nr.940 15.punktu eksperts veic pārbaudi dabā un iesniedz atbildīgajai institūcijai atzinumu, kura saturs atbilst normatīvajiem aktiem sugu un biotopu aizsardzības jomā, kā arī mikrolieguma kartoshēmu.

[9] No lietas materiāliem redzams, ka 2017.gada 13.decembrī Valsts meža dienestā iesniegta pieteicējas īpaši aizsargājamās sugas un biotopa mikrolieguma pieteikuma un inventarizācijas veidlapa mikrolieguma izveidošanai īpaši aizsargājamās putnu sugas – mazā ērgļa aizsardzībai, norādot tajā plānoto mikrolieguma teritoriju, ligzdas atrašanās vietu un meža zemes, kuras ietveramas mikrolieguma platībā. Mikrolieguma platības pamatojumā norādīts, ka mikroliegumā iekļaujams mazā ērgļa ligzdas nogabals un tā apkārtnē esošas audzes, kas ir potenciāli izmantojamas kā pārcelšanās vietas (mazajam ērglim raksturīga ligzdu mainīšana vidēji līdz 230–280 metru attālumā no iepriekšējās ligzdas). Mikroliegumā iekļaujamas audzes galvenokārt tiešā lauka malas tuvumā (vairums no šīs sugas būvētajām ligzdām atrodas līdz 300 metru attālumā no meža malas). Papildus norādīts, ka mikroliegumam nosakāma arī buferzona 29.48 ha platībā. Mikrolieguma un buferzonas teritorija atrodas trešajai personai piederošajā nekustamajā īpašumā /adrese A/

Anketai pievienots 2017.gada 19.decembra atzinums par nepieciešamību veidot mikroliegumu mazā ērgļa ligzdošanas atradnes aizsardzībai, kuru sagatavojis sertificēts eksperts /pers. B/. Atzinumā norādīts, ka teritorija apsekota 2017.gada 13.jūlijā. Izpētes metode ligzdas vizuāla novērtēšana un foto dokumentēšana, koka atrašanās vietas uzmērīšana un ligzdas apsekošana piekāpjot. Atzinumā secināts, ka konstatētā ligzda ir mazā ērgļa ligzdošanas vieta. Atzinumā secināts, ka ligzdošanas atradni potenciāli apdraud mežstrāde un ierosināts noteikt mikroliegumu un mikrolieguma buferzonu.

No atzinuma secināms, ka nekustamajā īpašumā /adrese A/ atrodas mazā ērgļa ligzdošanas vieta. No atzinumā norādītā un pieteicējas paskaidrojumiem secināms, ka nekustamajā īpašumā /adrese A/ ievērojot mikroliegumā noteikto apsaimniekošanas režīmu, ir iespējams nodrošināt mazā ērgļa ligzdošanai piemērotus apstākļus. No eksperta atzinuma izriet arī, ka, ņemot vērā mazā ērgļa ligzdošanas apstākļus, mikroliegumam nosakāma arī buferzona, kurā nodrošināmi tādi pasākumi, kas prasa ligzdošanas laikā no 1.marta līdz 31.jūlijam atturēties no tādām darbībām, kas būtiski ietekmē mazā ērgļa ligzdošanas vietas izvēli un netraucētus ligzdošanas apstākļus.

[10] Saskaņā ar Noteikumu Nr.940 17.punktu atbildīgā institūcija 15 dienu laikā pēc tam,

kad saņemti eksperta vai, ja nepieciešams, cita speciālista ieteikumi, kas atbalsta mikrolieguma

izveidošanu, nosūta tās rīcībā esošo izveidojamo mikroliegumu raksturojošo informāciju pašvaldībai un zemes īpašniekam, kura īpašumā tiek plānota mikrolieguma izveidošana. Pašvaldība un zemes īpašnieks 30 dienu laikā no paziņojuma saņemšanas dienas sniedz atbildīgajai institūcijai viedokli par mikrolieguma izveidošanas priekšlikumu (par mikrolieguma izveidošanas pamatojumu, aizņemto platību, atrašanās vietu). Atbildīgā institūcija, pieņemot lēmumu par mikrolieguma izveidošanu, izvērtē pašvaldības un zemes īpašnieka viedokli un sabiedrībai nozīmīgas sociālās un ekonomiskās intereses.

Trešā persona 2018.gada 19.janvāra iesniegumā izteikusi viedokli, ka iebilst mikrolieguma izveidei, jo saimniecībai nepieciešami materiāli tālākai attīstībai. Limbažu novada dome 2018.gada 15.janvāra vēstulē norādījusi, ka neiebilst mikrolieguma izveidei, bet norādījusi, ka iebilst pret buferzonas veidošanu 29.48 ha platībā.

No Noteikumu Nr.940 17.punkta izriet, ka atbildīgā institūcija, pieņemot lēmumu par mikrolieguma izveidošanu, izvērtē pašvaldības un zemes īpašnieka viedokli un sabiedrībai nozīmīgas sociālās un ekonomiskās intereses.

Tātad, pirms pieņemt lēmumu par mikrolieguma izveidi, iestādei ir jāapsver iesaistīto personu intereses, jo no Noteikumu Nr.940 normām izriet, ka mikrolieguma izveide un tā buferzonas noteikšana parasti ir zemes īpašnieka tiesības ierobežojošs administratīvais akts.

Atbilstoši likuma atrunas principam privātpersonai nelabvēlīgu administratīvo aktu var

pieņemt, ja tiesību norma paredz šādu personas tiesību ierobežošanu. Turklāt demokrātiskās iekārtas princips prasa pirms privātpersonai nelabvēlīga administratīvā akta izdošanas apsvērt, vai nelabvēlīgs administratīvais akts ir nepieciešams, lai aizsargātu citas būtiskas tiesības un intereses

(starp kurām var būt arī dabas aizsardzība).

Pirms sākotnējā lēmuma pieņemšanas ir uzklusīts gan pašvaldības, gan trešās personas viedoklis.

Tiesa, izvērtējot to, vai šajā gadījumā priekšroka dodama dabas aizsardzības interesēm vai trešās personas saimnieciskajām interesēm, ņem vērā, ka: 1) mazais ērglis iekļauts Latvijas īpaši aizsargājamo putnu sugu sarakstā (sk. Ministru kabineta 2000.gada 14.novembra noteikumu Nr.396 "Noteikumi par īpaši aizsargājamo sugu un ierobežoti izmantojamo īpaši aizsargājamo sugu sarakstu" 1.pielikuma 2.30.apakšpunktu); 2) Mazais ērglis iekļauts Eiropas parlamenta un Padomes direktīvas Nr.2009/147/EK "Par savvaļas putnu aizsardzību" 1.pielikumā noteiktajā sarakstā, kur uzskaitītas putnu sugas, kurām atbilstoši direktīvas 4.pantam jāpiemēro īpaši dzīvotņu aizsardzības pasākumi, lai nodrošinātu to izdzīvošanu un vairošanos savā izplatības areālā.

No minētā secināms, ka mazais ērglis atzīts par tādu putnu sugu, kura ir īpaši aizsargājama.

Valsts meža dienests norāda, ka mazā ērgļa ligzdošanas vietas aizsardzību var nodrošināt arī ar citiem līdzekļiem un ka pastāv aizliegums bojāt ligzdu. Dabas aizsardzības pārvalde 2019.gada 2.aprīlī sniegusi atzinumu, kurā norādījusi, ka citi, mazāk trešo personu ietekmējoši līdzekļi nesasnies mērķi aizsargāt mazā ērgļa ligzdošanas vietu. Tiesa ņem vērā un piekrīt Dabas aizsardzības pārvaldes 2019.gada 2.aprīļa atzinumā secinātajam, ka mikrolieguma noteikšana ir efektīvākais veids kā aizsargāt mazā ērgļa ligzdošanas vietas, jo gan no eksperta atzinuma, gan pieteicējas pārstāvja sniegtajiem paskaidrojumiem secināms, lai nodrošinātu mazajam ērglim ligzdošanai piemērotu vidi, nepieciešams ne tikai aizsargāt konkrēto ligzdošanas vietu (koku un tā tuvāko apkārtni), bet arī plašāku vidi, kurā mazajam ērglim ir iespējas izveidot jaunu ligzdu. Tāpēc mikrolieguma noteikšana ir efektīvākais veids, kā nodrošināt mazā ērgļa ligzdošanas vietas aizsardzību.

Trešās personas vispārējie argumenti par tās saimnieciskās darbības ierobežojumu iepretim dabas aizsardzības interesēm nav pamatoti. Pirmkārt, ņemams vērā, ka ne visā trešās personas īpašumā ir noteikts mikroliegums. Otrkārt, buferzonā nav noteikts vispārējs aizliegums veikt saimniecisko darbību, bet gan tikai ierobežojumi. Ņemot vērā minēto, tiesa nekonstatē nesamērīgu trešās personas interešu aizskārumu.

[11] Pastāvot iepriekš konstatētajiem apstākļiem, tiesa atzīst, ka pastāv priekšnoteikumi administratīvā akta izdošanai, ar kuru tiktu noteikts mikroliegums 6,68 ha platībā un buferzona 29,84 ha platībā mazā ērgļa ligzdošanas vietas aizsardzībai nekustamā īpašuma /adrese A/ ar tādiem nosacījumiem, kas bija paredzēti Valsts meža dienesta Ziemeļvidzemes virsmežniecības 2018.gada 22.marta lēmumā Nr.VM10.7-4/153.

[12] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Savukārt atbilstoši Ministru kabineta 2013.gada 12.februāra noteikumu Nr.85 "Kārtība, kādā administratīvajā lietā iemaksā, atmaksā un atļūdzina valsts nodevu un iemaksā un atmaksā drošības naudu" 13.punktam valsts nodevu atļūdzina mēneša laikā pēc pieteicēja iesnieguma saņemšanas iestādē Administratīvā procesa likuma 126.pantā minētajos gadījumos no tās iestādes budžeta līdzekļiem, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta atbildētāja pusē.

Iepriekš minēto noteikumu 14.punkts noteic, ka pēc tam, kad stājies spēkā tiesas vai tiesneša nolēmums, kurā ir paredzēta valsts nodevas atļūdzināšana, pieteicējs iesniedz iestādē, kura attiecīgajā administratīvajā lietā bijusi pieaicināta atbildētāja pusē, iesniegumu par valsts nodevas atļūdzināšanu.

Pieteicējs par pieteikuma iesniegšanu tiesā samaksājis valsts nodevu 30 euro apmērā. Ņemot vērā, ka pieteikums pilnībā apmierināms, no atbildētājas Latvijas Republikas par labu pieteicējam piespriežama samaksātā valsts nodeva, kas atļūdzināma no Valsts meža dienesta budžeta līdzekļiem.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 126.panta pirmo daļu, 246.-251.pantu, 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nosprieda:

apmierināt nodibinājuma "Latvijas Dabas fonds" pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru tiktu noteikts mikroliegums 6,68 ha platībā un buferzona 29,84 ha platībā mazā ērgļa ligzdošanas vietas aizsardzībai nekustamā īpašuma /adrese A/ ar tādiem nosacījumiem, kas bija paredzēti Valsts meža dienesta Ziemeļvidzemes virsmežniecības 2018.gada 22.marta lēmumā Nr.VM10.7-4/153.

Uzlikt par pienākumu Valsts meža dienestam viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās izdot administratīvo aktu, ar kuru tiktu noteikts mikroliegums 6,68 ha platībā un buferzona 29,84 ha platībā mazā ērgļa ligzdošanas vietas aizsardzībai nekustamā īpašuma /adrese A/, ar tādiem nosacījumiem, kas bija paredzēti Valsts meža dienesta Ziemeļvidzemes virsmežniecības 2018.gada 22.marta lēmumā Nr.VM10.7-4/153.

Piespriest no Latvijas Republikas par labu nodibinājumam "Latvijas Dabas fonds" samaksāto valsts nodevu 30 euro apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnesis

M.Markovs